

an het volk tegen
olksvrijheden aan-
juist, dat Calvijn
in de private bur-
eft toegekend het-
regeeringsvorm te
zij leefden, noch
nietken Vorst op
deze den eed, bij
verbreken. Maar
meest af het recht
en en Magistraten,
en, om tegen zulke
de vrijheid des
hun dat als duren
arin ligt, ook vol-
het Staatsrecht, de
alvijn, dat hij het
onair spoor, maar
heeft en dus den
roor de latere con-
arin dit vraagstuk.
arom Calvijn dilt
deze Stenden toe-
gelijk men gewoon-
te recht, maar dat
Stenden door God
voor de volksvrij-
andaar dat Calvijn
an toekennen aan
op buitengewone
en waren, zoals
el. Ook thans kon
ning zulke Verlos-
meende, dat het
van in Prins Wil-
gezen. Wanneer
enden, noch zulke
leef voor het volk,
niet anders over
ak in handen van
in de geschiedenis
t Hij een Rechter
der aarde en aan
het kan doen.
ot de vermelding
Universiteit gedur-
herdacht bij in
tertigjarig bestaan
op, hoe in deze
rsiteit door Gods
houden en uitge-
hoever ze nog af-
sift in volledige
uitbreiding van
mer natuurkundige
eer hooge eischen
en daarom, gelijk
t een verzoek om
ring gewend, en
tegering de bede-
t zou ontvangen,
Hooger Onderwijs
ontwikkelen. Met
p, dat de stichter
zoo ernstige krank-
dezen dag in het
den dank uitvoor
t onze school ge-
dat God hem nog
ten eenigen hooge-
van de stichting
ad en nog in actie-
als bijzaak beschou-
Zijn methoden zijn de »psychologische» of
de »zielkundige» en de »etymologische» of
de »woordafleidende».
En dat gaat dan zoo.
Ut enkele gegevens van de Schrift wordt
tot de »zielen» de »psychische» van een der stam-
men Israels geconcludeerd en wanneer nu is
aan te wijzen dat de »volks»-zielen overeenkomst
met »zo'n» »stam»-zielen» vertoont, dan wijst dat
op verwantschap.
Dit is de een methode.
De andere is die welke uit overeenkomst
tussen »stam»- en »volks»-naam op verwant-
schap wijst.
Nu eens gaat de psychologische, dan weer de
etymologische methode vooraf.

Prof. Fabius.

icht aan den jubi-
p zijn veertig-jarig
en waardeering te

cht hem geschon-
lang aan de Vrije
arbeiden en thans
: hoogleraar is,
af met haar ver-
d, is geen gemak-
len stond hij er
ridische faculteit
Reeds dat eischte
kracht. En dan
oit opgesloten in
t zich met groote
ze zaak gegeven
en Amsterdam aan
ek gewijd. Vrucht-
schou hij daarbij
dielwerk dat vooral
nis getuigde. En
t na zulke een inge-
lijke werkkraft nog
om op zijn hoogen
verbinden met het
ad van State. Aan
ij steeds voor zijn
en en bestreden
ing van de juiste
e hier wel niet te

steeds een warm
erkelijk leven en
hij ook daar met
n in het kerkelijk
maar hij wist ook
te wekken voor de
e uit 't juk der
st waren.

ris, die nog met
s deelneemt, vele
egen en hem de
s arends.

Dr. H. H. K.

Kootwijken Scholen

In hartelijken dank ontvangen van den heer G. v. d. Weg te Dordrecht, gevonden in de collectie Geref. Kerk, voor Kootwijk f 2.50; van mej. de wed. G. D. te Ploam f 10; van N.N. te Zwolle postwissel groot f 10.

Vriendelijk verzoek ik onze vele behoeften te willen bedenken.

Dr. J. H. HOUTAGERS, Voorzitter, Arnhem, Velperweg 88.

Leestafel.

J. A. F. MÖRSE BRUVNS. DE VERLOREN STAMMEN ISRAËLS, TERUGGEVONDEN IN DE VOLKEREN VAN EUROPA. A. W. Sijthoff's Uitgeverijmaatschappij Leiden, 1920.

De onderdrukt brochure is: »Een psychologische schets behelzende de taak van Nederland in den Volkenbond».

De Schrijver vertelt hoe de ENGELSCHEN, sinds 1850, ijverig gezocht hebben naar hun verwantschap met de tien stammen ISRAËLS, die tot dat NOODDELIJK RIJK hadden behoord, welks inwoners voor het grootste deel, na den val van Samaria in 722 v. Chr., naar ASSYRIË werden weggevoerd.

Ook in AMERIKA doet men aan dit onderzoek.

Nog in 1917, zoo vernemen wij, verscheen daar een boek van Rev. I. H. ALLEN: JUDA'S SCPTRE and Joseph's BIRTHRIGHT, »hetwelk weer tal van nieuwe geschiedenissen opent, die van het tijds om de studie over dit onderwerp verder te brengen».

De geschichte Schrijver voegt hieraan toe: »Het verstaende voor een niet-Angelsaker is, dat men er op uit is te bewijzen, dat de Britten de bedoelde Verloren Stammen zijn, althans de verloren Stammen van Josef (Ephraïm en Manasse)».

Het »verstaende» is het onverwachte en voor hem, die, als de heer MÖRSE, »overtuigd is, dat er een onmiskenbaar verband is tusschen Engeland en Israël» is het zooveel genoemde zeker verstaende, zelfs aangenaam verstaende. En dat te meer wanneer men ook in nog andere volkeren dan de ENGELSCHEN, de verloren stammen ISRAËLS meent te kunnen terugvinden.

Van die meening nu is de heer MÖRSE BRUVNS.

En hij heeft niet alleen gezocht, maar ook gevonden.

De verloren stammen ISRAËLS heeft hij teruggevonden.

De parentage der verschillende volken van EUROPA aan de verschillende stammen van ISRAËL zoals die door den Schrijver gevonden is hier in bijzonderheden te vermelden, zou meer plaatsruimte eischen dan waarover ik te beschikken heb.

Ik zal mij daarom alleen bepalen tot wat voor ons Nederlanders het meest interessante is en wel dat de FRIEZEN nog van ISRAËL en de BATAVEN nog van ZEBULON familie zijn.

Hoogst verstaend!

Hoe de Schrijver hem dat levert?

Wel, heel eenvoudig!

Men zou zou denken, dat de methode of de »weg» die hierbij te volgen is, de »genetische» of die der »geslachtstakken» moest zijn, maar daar moet de heer MÖRSE niets van hebben.

Hij heeft maling aan de genealogie.

Zij laat hem »vrijwel onverschillig» en moet »als bijzaak beschouwd».

Zijn methoden zijn de »psychologische» of »de zielkundige» en de »etymologische» of die der »woordafleidende».

En dat gaat dan zoo.

Ut enkele gegevens van de Schrift wordt tot de »zielen» de »psychische» van een der stam-
men ISRAËLS geconcludeerd en wanneer nu is
aan te wijzen dat de »volks»-zielen overeenkomst
met »zo'n» »stam»-zielen» vertoont, dan wijst dat
op verwantschap.

Dit is de een methode.

De andere is die welke uit overeenkomst
tussen »stam»- en »volks»-naam op verwant-
schap wijst.

Nu eens gaat de psychologische, dan weer de
etymologische methode vooraf.

Maar dat komt in de kraam van den heer Mörse minder te pas.

De overeenkomsten — tusschen den »stam» — ziele van ISRAËL en de »volks»-zielen der Friezen zit 'm volgens MÖRSE ook nog in ander opzichten dan in het »democratische» en het »koppige», maar dit kan blijven rusten.

Ik mag echter niet verzuimen er op te wijzen, hoe de Schrijver hier ook gebruik maakt van de »etymologische» methode.

»Wij zullen», zoo doceert hij weer, »dezen verloren stam Israels beter herkennen, als wij weten, dat »Fara» het oude woord is voor »Geslacht». De oorspronkelijke officiële naam van dit volk moet geweest zijn FARA-ISRAËL. Spreken wij dit op zijn Friesch uit, dan hoort men FARISAKA, FATSKE, DE FRIEZEN».

Klaar is Kees!

Vóór jaren heb ik eens 'n emeritus schoenenwinkelier ontmoet; zijn familie noemde hem Oom WOUT.

Nu hij niet meer in schoenen deed, behoorde het onder meer, tot zijn liefhebberij in etymologie te doen. Toen ik hem ontmoette was het juist in de dagen dat in ons land een TAAL- en LETTERKUNDIG CONGRES zou worden gehouden. Oom WOUT toonde mij vier cahiers vol van zijn gloed-nieuwe vondsten op het gebied der woordafleidingen. Twee daarvan zijn mij bijgebleven en wel UTRICHT = »U bent terecht» en ZIST = »Ze is het».

Hoe of ik het vond?

Nu, ik vond dit afsiden wel wat zonderling, maar overigens 'n onschuldige vermaak, wilde Oom WOUT geen verdriet aandoen en zei toen maar: »Verrassend!»

De vier cahiers werden netjes gepakt in 'n mooie schoenen-does en »aangegeekend» naar de regelings-commissie verzonden.

Maanden daarna sprak ik Oom WOUT weer en eenigzins gepikeerd zei hij me, »dat ze er niks geen notitie van hadden genomen; in de kranten had hij de »Verslagen» van het Congres steeds gevolgd, maar over zijn »vondsten» er geen woord van gelezen; en de does hadden ze hem niet eens teruggestuurd!»

Op het gebied der etymologische methode zie ik 'n sterke overeenkomst tusschen den heer MÖRSE BRUVNS en Oom WOUT.

Maar nu nog even over ZEBULON en de BATAVEN.

In Genesis 30:19 lezen wij, dat LEA, bij de geboorte van den 6en Zoon, dien JACOB bij haar gewon, zei: »God heeft mij begiftigd met een goede gift, ditmaal zal mijn man bij mij wonen; en zij noemde zijn naam Zebulon».

MÖRSE, die ook hier de Statenvertaling aanhaalt, schijnt niet de vertaling te kennen: »Gezegd heeft mij God met een rijkdom zegen. Nu zal mijn man mij eeren. Daarna noemde zij zijn naam Zebulon».

Dood-jammer voor onze etymoloog want had hij die vertaling maar gekend, dan zou hij geweten hebben, dat zoowel in »ezegen» als in »eren» een toespeling zit op den naam »Zebulon», die waarschijnlijk »verheven woning» beteekent.

Toch schijnt de heer MÖRSE, hoe dan ook, er achter te weten, dat in den naam ZEBULON »verheven» zit.

Maar om dat nu in verband te zetten met LEA's zegen in Gen. 30:19, getrouwt hij zich wat ik zou willen noemen, eenige zonderlinge kromme sprongen. »Zij (LEA) had zich verheven boven de wijde natereen, die haar zelf in het vorige stadium hadden overtroffen». »Zij wist nu te hebben heerschappij over de wateren, die zij had gebraveerd en overwonnen en waar zij uit opgetreden was.» »Daarom noemden zij dezen zoon »Verheffing» (Zebulon»).

Aldus doceert hij weer.

Als wij dan ook nog lezen dat »ZEBULON met ISRAËL een onafscheidelijk geheel uitmaakte» begrijpen wij alweer waar het heen moet.

ISRAËL toch zijn immers de FRIEZEN en ZEBULON de BATAVEN.

Nog weer één zeije en wel een etymologisch.

In het grondgebed van den stam ZEBULON lag de THABOR. »'n Berg is een »verhevenheid».

Is het een wonder dat de stam ZEBULON zich heette de Bar (= zoon) Thabor?»

We zijn er weer.

»En niet waar, Bataven, gij hebt begrepen, wie die Ba(THABOR) zijn?»

Op deze vraag wordt blijkbaar een toestemmend antwoord verwacht.

Toch acht de auteur ook hier een verbinding van zijn etymologische met zijn psychologische methode niet overbodig en daarbij moet dan dienst doen Gen. 49:13: Zebulon zal aan de haven der zeen wonen en hij zal aan de haven der schepen weeten; en zijn zijde zal zijn aan Sidon.

En wel op deze wijze dienst doen.

»Dat Nederlanders aan de haven der zeen wonen, behoefte geen commentaar. Dat zijde zijde oorspronkelijk was naar Sidon, d.i. naar de haven van Dan, de kust der Deuren, is ook duidelijk.» Althans voor wie er, als de heer MÖRSE, achter zijn, dat de DENEN van de DAN-RIJSTEN afstammen; iets wat weer blijkt uit den naam SCANDINAVIË, die oorspronkelijk luidde SCANDANAVIË».

»Ook zoo», doceert MÖRSE dan verder, »overdrachtelijk gesproken, is het welbekend dat Zebulon de haven zou zijn voor al degenen, die gekweld zouden worden op de woeste reën van het gedachteleven der natieën, zodat Nederland van huis uit de schuilplaats is voor de verdrukten en slachtoffers van eigen en ander foute». »Iets wat dan nog wordt verduidelijkt door: »Nederland was de Haven voor Hugenoten, Koningen, Bannelingen, Joden en ook voor de Pelgrimvaders».

Zoo zijn wij NEDERLANDERS, Friezen en Bataven, dus wel beiden ISRAËLIËN, volgens den heer MÖRSE BRUVNS en wel bepaaldelijk familie van ISRAËL en ZEBULON.

Wat hem, die aan genealogie maling heeft, beweegt ons dit voor den neus te houden, kan niet anders zijn, dan »de taak van Nederland in den Volkenbond te belichten». »Onze auteurs werkt gaarne met teksten, die hij dan op den klank af aanhaalt. Zoo citeert hij Deuteronomium 33:18, waar Mozes van ISRAËL en ZEBULON zegt: »Zij zullen de volken tot den berg roepen».

En daarop laat hij dan onder meer volgen: »Het is de voornaamste opdracht, die staatkundig aan Nederland gegeven is. De tijden zijn blijkbaar rijp. Door den groeten oorlog hebben de stammen zich gidentificeerd. Ook de opdracht van Nederland is glashelder. In onze handen ligt een formidabele Macht, om de wereld uit den chaos te verheffen».

Nu zal ik van het belichten onzer taak in den volkenbond geen kwaad zeggen. Op zichzelf is dit wel een nuttig werk.

Maar het wil mij voorkomen, dat de auteur beter gedaan had met zich het daartoe benodigde licht niet op zoo avontuurlijke wijze aan te schaffen. Dat toch ook ons volk in den Volkenbond een taak heeft zal, ook bij verschil van meening omtrent den omvang der taak, ieder wel toestemmen. Maar dat die taak op ons NEDERLANDERS zou rusten krachtens gepreterende zijn aan ISRAËL en ZEBULON dunkt mij al even zonderling als de wijze waarop de auteur van dit boekje er ons van tracht te overtuigen. Ik kan het dan ook niet anders zien dan als 'n onder een schuilnaam uitgegeven geschrift.

Ik heb een sterk vermoeden, dat het niet ernstig bedoeld is.

Mocht ik mij hierin vergissen dan komt de vraag bij mij op, zou wellicht hij, die zich hier onder het schild der pseudonimiteit verbijgt, Oom WOUT zijn?

G.

Voor Kinderen

UIT HET OOSTEN.
Steden van het Oosten.

Kort nadat we hierover in de *Heraut* hadden gesproken, werd mij een verrassing bereid. Ik kreeg namelijk een opstel te lezen — van wien weet ik niet — waarin allerlei nuttige en leerrijke dingen staan over het onderwerp bovengenoemd. Zoo komen we verder. Het zal den lezer reker aangenaam zijn ook met het gezondene kennis te maken.

Judea was een land van bergen en rotsen, veelal woest en dor. De hoofdstad was Jeruzalem, 35 mijlen van de zee en 25 van de Jordaan verwijderd, de grootste stad van Palestina, de zetel der machthebbers, middelpunt van den eeredienst en van het openbare leven, voor de Joden »de stad».

Wij willen trachten een algemeen aanblik van haar te bekomen, zoals zij zich voordoet in het begin der eerste eeuw. Wij beklommen daartoe in onze verbeelding den Olijfberg, slaan den weg in die naar Bethanien leidt en zetten ons neer op de plaats vanwaar Jezus haar zag op dien gedenkwaardigen Palmzondag, toen Hij over haar weende (Luk. 19:41).

De eerste indruk is die van een bijna onneembare veste. Een zware, hooge muur verheft zich aan gene zijde van de beek Kedron, ten noorden en ten zuiden zich westwaarts wendend, en evenzeer aan dien kant de stad omringend. Van afstand tot afstand is hij van torens voorzien van ongelijke hoogte, waarvan die in de verte door hun afmetingen bijzonder de aandacht trekken. Binnen de ommuring zien wij de massa der huizen, dicht aaneengesloten; zonder eigenlijk dak, maar allen boven als terras afgewerkt, zodat ze als zoovele knubben van witten steen schijnen, afstekende tegen den blauwen hemel.

Twee reusachtige gebouwen beheerschen de stad: de Tempel en het Paleis van Herodes. De tempel doet zich voor als een fort, of liever als een vesting in een stad, bestaande uit drie elkaar insluitende ruimten, van alle zijden terrassgewijze oplopende, elk omgeven door muren van ontzaglijke dikte; de binnenste omvat het eigenlijke heiligdom zelf met zijn hoog verheven plat dak, geheel met vergulde staven voorzien opdat geen vogel het zou kunnen verontreinigen. Eindelijk achter den tempel, wel van dezen gescheiden, maar op dezen afstand een geheel met hem schijnende, verrijst een reusachtig vierkant, waarvan de bovenste omgangen al de binnenhoven van het gewijde gebouw bestrijken. Dat is de burg Antonia, door de Romeinen gebouwd om stad en tempel in bedwang te houden.

Jeruzalem was, zoals we hierboven zeiden, door een muur omringd. Hij omsloot den tempelberg ten oosten, ging langs den zuidkant der stad, liep rondom den berg Zion ten zuidwesten, van daar af noordelijk op en dan een rechten hoek makende aan welks top de toren Hippicus stond, sloot hij in rechte lijn weder tegen den tempel aan. Dit is de oude ommuring, waarvan het laatstgenoemde gedeelte in den tijd, dien wij beschrijven, vervallen is; want de stad heeft zich ten noorden uitgebreid met een wijk, Acra of de benedendstad genoemd. Deze wijk is zelfs door een muur omgeven en met haar het paleis van den procurator en de burg Antonia. Voorts strekt zich de stad nog noordelijker uit; verspreide, maar reeds talrijke huizen bedekkende een heuvel, Bethetha geheten en eenige jaren later zal Herodes Agrippa I een derden muur bouwen, van den toren af Hippicus een terrein insluitende, onder meer den berg Calvarie en zich omvullende ten oosten en voorts ten zuiden, nabij het badwater Bethesda zich aansluitende aan den eersten muur.

Het cijfer der bevolking van Jeruzalem is niet met juistheid vast te stellen, daar de schrijvers der oudheid ons geen zekere gegevens nalieten. Er zijn verschillende schattingen, uiteenlopende van 60 tot 120 duizend. Meest waarschijnlijk was 80 duizend het aantal in gewone tijden. In gewone, want op de hoogte feesten, vooral op het paascheest was dit getal meer dan vertiendubbeld. Wij weten met zekerheid, dat tijdens het laatste beleg van Jeruzalem er meer dan een miljoen menschen in de stad waren. Men sloeg dan tenten op in de straten, en op het veld in de buitenwijken. Dit verklaart ons waarom Jezus gedurende de laatste dagen Zijns levens elken avond uit de stad ging om den nacht door te brengen te Bethanien (Marc. 11:11) of op een landhoeve op den Olijfberg (Luk. 21:37); en ook dat Zijn kruis, opgericht vlak bij een der poorten, omringd was door een groote menigte (Joh. 19:20).

De poorten in de muren van Jeruzalem waren gewelddig gangen, aan beide zijden door deuren afgesloten. Zoo waren ook die van den tempel. Boven het gewelf was een ruim vertrek voor hen, die met de verdediging belast waren. Wij weten niets stelligs aangaande het aantal der poorten, noch haar opeenvolgende orde. De namen van eenige zijn ons bekend: de oude poort ten N.O., poort van Ephraïm (of van Benjamin) ten N., de Hoekpoort ten N.W., de Dalpoort, de Mispport, de Waterpoort. Waar de tweede ommuring begon, welke Acra of de benedendstad omringde, was de Tuinpoort, die haar naam droeg naar de lushoven, welke aan de zijde van Jeruzalem vele waren. Deze tuinen waren aangelegd op een heuvelachtig terrein vol rotsen en grotten. Sommige behoorden aan rijke personen; Josef van Arimathia, lid van het Sanhedrin, bezat er een, en had in een rots een graf laten uithouwen voor zich en de zijnen. De Calvarieberg lag juist daar in een hoek van den eersten en tweeden muur op het kruispunt der wegen van de oude en nieuwe stad, op slechts weinige schreden afstands van deze Tuinpoort, door welke Jezus gevolgd door Simon van Cyrene de stad is uitgegaan ter kruisiging.

Wij weten ook van het bestaan eener Vischpoort (2 Chr. 33:14) zeer waarschijnlijk in het noordelijk gedeelte der stad; in haar nabijheid was de Vischmarkt door Syrië gehouden (Neh. 13:16). Zij werd voorzien door visschers van het meer van Tiberias.

Ten oosten, achter den tempel, was een poort, thans de Stefanspoort geheten, doch toenmaals Schaapspoort genoemd; in haar onmiddellijke nabijheid lag het badwater Bethesda. Door haar werden de schapen binnengebracht voor den offerdienst bestemd. Deze kwamen bijna uitsluitend uit het Over-Jordaanse, het land van veeleel (Num. 32:1; 2 Kon. 3:4). Het valt niet moeilijk zich voor te stellen, dat het tooneel, ons in Johannes 10 beschreven, in de nabijheid dezer poort heeft plaats gevonden. Jezus zag de schapen binnengaan; en naar Zijne gewoonte Zijn onderwerp vastknoopende aan wat Hij onder Zijne oogen zag gebeuren, zeide Hij: »Ik ben de deur der schapen» of »Ik ben de schaapspoort.» Zij was de voornaamste uitgang der stad tegen het oosten. Jezus moest gedurig door deze poort in- en uitgaan.

Aan haar is de herinnering verbonden van Zijn uitgang naar den Olijfberg op den avond van Zijn gevangeming, vermoedelijk Donderdag 6 April des jaars 30.

HOOGENDIJK.

Buitenland

Duitschland. De Pruisische landskerk vrij.

De Pruisische landskerk is vrij!

Den 8ten Juli 1920 heeft de volksvertegenwoordiging van Pruisen de drie wetten die door de jongste Generale Synode aangenomen waren, bij de derde lezing goedgekeurd. Dit besluit werd met alle stilte, bijna zonder dat er over gedebatteerd werd, aangenomen. Daardoor heeft men in Pruisen verkregen wat men »scheiding van Staat en Kerk» noemt. De kerk kan nu, vrij en onafhankelijk van de staat, hare zaken behartigen. Wel blijven de oude kerkbesturen hunne functies uitoefenen, maar slechts zoo lang als de nieuwe Kerkenordening ontworpen en van kracht geworden is. Op de samenstelling der besturen oefent de Staat nog altijd gelijk te voren zijn invloed uit. Maar dit zal nog maar korten tijd duren; weldra is het overgangstijdeperk voorbij.

Laat ons hopen dat de Pruisische landskerk van hare vrijheid een Godverheerlijkend gebruik maken zal.

N.-Amerika. The Forward Movement.

Teruggang der Zondagsschool.

De Protestantische Kerken der nieuwe wereld zijn in het jaar 1919 slechts met 56,000 leden vermeerderd, terwijl van 1907 af de toename bijna 800,000 per jaar was. Men schrijft dit toe aan het feit, dat tengevolge van den oorlog de kerken niet geregeld werden bevestigd, terwijl ook de griep-epidemie vele slachtoffers eischte.

Doch de oorzaak ligt dieper. Ook in Amerika zijn tekenen te over, welke getuigen van afval van den dienst des Heeren en van tucheloosheid bij het opkomend geslacht.

Het is bekend welk een groote plaats de Zondagsschool in het Christelijk leven van Amerika inneemt. Nu wordt medegedeeld dat er in 1919 10,537 Zondagsscholen met drie en een half miljoen leerlingen nader waren dan in 1918. Vroeger hadden de Zondagsscholen der nieuwe wereld 19 miljoen leerlingen, nu nog maar 15 miljoen, terwijl berekend is dat slechts 25 procent van de knapen, die de Zondagsschool bezoeken, tot belijdenis des geloofs komen.

Deze cijfers geven een treurig indruk, en des te meer wij de Amerikaanse kerken in de laatste jaren velerlei pogingen hebben in het werk gesteld om de Zondagsscholen tot meerder bloei te brengen, ook door het onderwijs meer boeiend te maken. Daarin schijnen de Engelse Zondagsscholen het best geslaagd te zijn, daar deze slechts een verlies van 3 procent hebben te betreuen.

Over het algemeen moet getuigd, dat er groote ijver ontwikkeld wordt om den teruggang te stuiten.

Men arbeidt om de opgroeiende jeugd voor verwildering te bewaren. Ook onder de studenten wil men werken. De Presbyteriaanse kerk stelde reeds eenige predikanten aan, die aan 10 Staatsscholen en Universiteiten zich uitsluitend hebben te wijden aan de geestelijke verzorging van studenten, en dergelijke plannen worden reeds lang ook in Duitschland overwogen. In Amerika heeft de Presbyteriaanse kerk vele z.g. »Centres», bestaande uit Kapellen, Verenigingshuizen, Hospitalen enz. voor de studeerende jongelingschap gesticht.

Toen de kinderen Israels aan de Rode Zee gelegerd waren en de Egyptenaars het begonnen werk der bevrijding wilden teniet doen, sprak de Heere tot Mozes: »Zeg den kinderen Israels, dat zij voorttrekken. Dit woord is in de Geref. Kerk der Vereenigde Staten het parool geworden van de z.g. »voorwaarts-beweging» (Forward Movement). Men heeft deze gekarakteriseerd als »een verenigd voortschrijden der gansche Gereformeerde Kerk in het vervullen van hare volledige roeping tegenover de geheele wereld». Ruimer, groter kan het haast niet.

Te onkenken is niet, dat de Gereformeerde Kerken in gunstigen toestand verkeerden om op het Godsdienstig leven der nieuwe wereld in te werken. Van de 200 Kerken die in Amerika gevonden worden, hebben slechts 16 een groter aantal leden dan zij. Zij zijn daar het talrijkst, waar de bevolking het dichtst en de rijkdom het grootst is, namelijk in de Midden-Atlantische Staten, en van daar breiden zij zich straalvormig uit juist in die richtingen, waarin de groote spaarbanken liggen. Dit werkt kerkelijken arbeid in de hand. Toch heeft de Gereformeerde Kerk tot hertoe hare volle kracht nog niet ontwikkeld. Dit zal nu door de »voorwaarts-beweging» geschieden.

Hoe is deze beweging ontstaan? Zij is uit den wereldloof geboren. Door hem zijn de trouwe toestand en verhoudingen onder de zoogenaamde Christen-naties aan het licht gekomen. Hoe machtig heerscht de zonde nog trots de zoo geprezen Christelijke beschaving! Hoe gering is de Christelijke invloed op het politieke nationale leven! Het is in de Christenheid droevig gesteld. De genotucht neemt toe, het gebedsleven verkort, huisgodsdienstfeestingen verdwijnen. Meer dan ooit brengt de toestand waarin de wereld verkeert, een roepstem tot de Christelijke Kerk om zich in de kracht Gods aan te grijpen voor Gods zaak, voor den strijd des geloofs. De Christelijke Kerk heeft ernstig boete te doen en zich te verootmoedigen. Zij heeft de haar verleende gaven en krachten niet met die trouw gebruikt, als 't had moeten geschieden. Men moet daarom niet anderen de schuld van dezen treurigen toestand aanwijzen;

men heeft zich zelf te beschuldigen, en ook is het noodig de tekenen der tijden te verstaan en dan voorwaarts te trekken.

Op grond van dit alles riep de in Maart 1919 te Altona vergaderde algemeene Synode de »Voorwaarts-beweging» in het leven.

Op deze synode werd aangenomen dat men de volgende doeleinden zou nastreven:

1. Het verdiepen van het innerlijk leven der kerk.

2. Het vernieuwen van haren blik ook voor hare belangen.

3. De verhooging van haar werkkraft.

4. Het wekken van het bewustzijn dat men reuwesteert is zoowel van zijn geestelijke gaven als van zijn stoffelijke goederen.

5. De eisch aan mannen en vrouwen om vrijwillig te dienen.

6. Het wekken van de overtuiging, dat Christen-geloof is alle levensverhoudingen onder menschen invloed te brengen.

7. Het aanknopen van den geest van saam-hoortigheid en samenwerking onder de protestantische kerken in Amerika.

De Synode benoemde een commissie om dit plan te verwezenlijken. De leiders zijn overtuigd dat allereerst het geestelijke leven in de Kerken tot nieuwe ontplooiing komen moet. Zij drongen daarom aan op het houden van de zoo erg verwaarloosde huisgodsdienstfeestingen. Ook stichtten zij een gebedsband. Gedrukte gebeden werden rondgedeeld, die tot het rechte bidden aanleiding moesten geven. Ook verspreiden men kaarten, die men had te onderteekenen, waardoor men zich tot het doen van voorbeden verplichtte.

De Commissie wierp zich vooral op het 4de punt, het wekken van het bewustzijn van het reuwesteert, om daardoor den arbeid der kerk in de uit- en inwendige zending, voor het onderwijs, voor de pers en voor het onderhouden der predikanten tot meerdere ontwikkeling te brengen. Voor den arbeid der 5 volgende jaren zou een som van 27 miljoen gulden noodig zijn. Voor den arbeid in Turkije, Japan en China verlangde de commissie ruim zeven miljoen. Voor inwendige zending wil men een kleine zeven miljoen uitgeven. Deze zending heeft ten doel gemeenten te stichten en te ondersteunen, tot zij zelfs in staat zijn in de kosten van haar eeredienst te voorzien. Een 10 miljoen zal noodig zijn voor opleiding van predikanten en voor andere instellingen van onderwijs. Met anderhalf miljoen zullen de Zondagsscholen versterkt worden. Voor predikantstractementen, weduwen, pensioenen enz. zijn drie miljoen gulden uitgetrokken.

Voor al den arbeid meent men een schare van 259 personen in dienst te moeten stellen. Hoe zal men deze vinden? Men hoopt dat ze verkregen zullen worden als het geestelijk peil in de kerken verhoogd wordt, dan komen ze vanzelf. En het geld? Ende Mei l.l. was al twee derden van de gevraagde som bijeen.

In een volgend nummer hopen wij mede te deelen, welke critiek er over deze beweging uitgebracht is.

Gemengd Nieuws.

Godsdienstige toestand in Duitschland. In een Engelsch Christelijk blad lezen wij omtrent den Godsdienstigen toestand in Duitschland, het volgende:

»In een brief heeft Dr. Th. Haarbeck van het Johannineum te Barmen — een opleidingschool voor Evangelisten — het volgende medegedeeld: Ik verheug mij dat gij belang stelt in het Christelijk leven van Duitschland. Gode zij dank, ben ik in staat mededeelingen te doen, die over het geheel genomen tot dank stemmen. Terwijl groote Koninkrijken van deze wereld ineenstorten, spruit het Koninkrijk Gods als in een lente uit in groen en bloesem. Er is honger in het land, niet alleen naar brood, maar ook naar het Woord van God. Onze Evangelisten vinden overal geopende deuren en volle kerken, en veel heilgezinten. Sedert den oorlog, hebben onderscheidene begaafde en geloovige jongelieden zich bij onze school aange-meld, zodat zich 28 broeders voorbereiden voor Christelijken arbeid. Onze toekomst is geheel in Gods hand. Wij hebben nog nooit zoo geheel in het geloof geleefd als tegenwoordig. Onze uitge-ven zijn viermaal groter dan vóór den oorlog, maar tot hertoe heeft ons nog niets ontbroken.»

Dit is verblijvend. Maar angstwekkend is het feit, dat in de Pruisische provincie Brandenburg in 1919 ruim 80,000 personen een afscheidsbrief gaven aan de Evangelische kerk; slechts 1449 personen voegden zich bij haar.

Een eigenaardige Godsdienstfeesting. Een predikant te Liverpool deelt mede, dat hij zijn gemeente het geheele Evangelie van Johannes heeft voorgelezen, welke voorlezing afgewisseld werd door het zingen van »hymnes» en gebeden. Na gedurende drie uur het verhaal van Jezus' omwandeling op aarde, eindigend met zijn kruisiging, gehoord te hebben, werd de gemeente genodigd des Heeren Avondmaal te vieren. »Na het verhaal van de Opstanding gelezen te hebben, besloten met een lofsang op den verzenen Heiland, gaat men naar huis met een gevoel van geestelijke vernieuwing», verzekert de Liverpoolse prediker.

Of hij van voornemen is om zulke samenkomsten gedurig te houden, meldt hij niet.

Strijd in Zion. In *Onze Toekomst* wordt gemeld, dat de weduwe van Dowie van Los Angeles Billy Sunday heeft verzocht om haar te helpen in de groote opwekkingscampagne, welke zij in de Independent Church in Zion City Ill., nabij Chicago, van plan is te houden. Het doel der Campagne is om Wilbur Glenn Voliva, die na Dowie's dood leider was van Zion City, te verdrijven. Zij houdt Voliva voor een bedrieger, die niet de leer van Dowie verkondigt. De opwekking zou 6 Juli beginnen. Billy Sunday, de bekende Evangelist, zou daarvoor gedurende twee dagen een meeting houden. Het is opmerkelijk dat Billy Sunday zich voor zulk kleiner werk leenen wil. Vroeger deed hij alles zoo grootscheeps. Zijn campagnes in de een of andere groote stad duurden steeds een paar maanden. De tent die daarvoor gebruikt werd, en zooveel meer, ook eenige honderd duizenden als honorarium voor den prediker, kwam er. Daarna is Sunday aan het werk gegaan om de leening, die het aan de Vereenigde Staten mogelijk moest maken zich in den groeten wereldoorlog te werpen, te doen slagen. Het was de »Vrijheidsleening». De Vereenigde Staten moesten er aan medewerken om de volken te bevrijden van het gehate Duitse Militarisme. Wat werd Sunday utbundig toegelicht, als hij den Duitschen Keizer met scheldwoorden te lijf ging! Doch er kwam kentering in de publieke opinie. Daardoor, zoo stellen wij het ons voor, zijn de papieren van Billy Sunday gedaald. En zoo verklaren wij, dat hij zich leende tot een actie tegen Voliva, door de weduwe van Dowie op touw gezet. Deze actie komt in een eigenaardig licht te staan, wanneer men weet dat deze vrouw ook tegen haar man geageerd heeft, toen deze nog in »Zion» de leiding had.

WINKEL.

Officiële Berichten.

Vrije Universiteit.

Door de regeringscommissie der jaarvergadering te Haarlem waren de Kerken uitgenodigd een